

**ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR** ✧

**BIBLIOTHÈQUE
NATIONALE SZÉCHÉNYI** ✧

**НАЦИОНАЛЬНАЯ
БИБЛИОТЕКА ИМ. СЕЧЕНИ** ✧

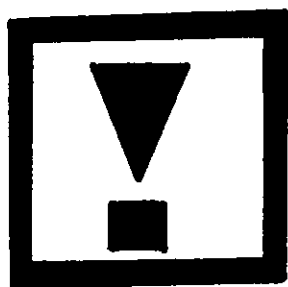
1973

FM/31036

1898:1

AZ OLVASÓ FIGYELMÉBE!

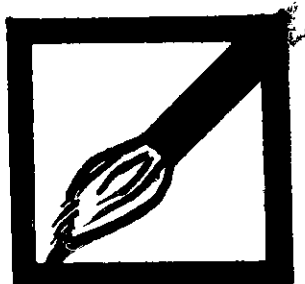
FELVÉTELEINKNÉL A FÉNYKÉPEZETT DOKUMENTUMBAN TALÁLT HIÁNYOSSÁGOKAT AZ ALÁBBLIAK SZERINT JEJÖLTÜK

AZ EREDETI NEHEZEN OLVASHATÓ, A NYOMÁS ELMOSÓDOTT, A HÁT-OLDAL NYOMÁSA ÁTÚT, AZ OLDALT RESTAURÁLTÁK, EZÉRT A SZÖVEG HALVÁNYABB, AZ EREDETI SÉRÜLÉSE MIAIT A SZÖVEG HIÁNYOS

A FÉNYKÉPEZETT DOKUMENTUMON TINTÁVAL V. GRAFITTAL ALÁHUZÁSOK, BEJEGYZÉSEK, FOLTOK TALÁLHATÓK

A FÉNYKÉPEZETT DOKUMENTUM SZINES

AZ EZT KÖVETŐ FELVÉTELEN RÉSZLETES TÁJÉKOZTATÁST ADUNK A FÉNYKÉPEZETT DOKUMENTUM TARTALMÁRÓL, A HIÁNYOKRÓL ÉS AZ ABBAN ELŐFORDULÓ CSOKKASÁGOKRÓL, SÉRÜLÉSEKRÓL

BÉKÉS

1898. /30.évf./ . jan. 1-dec. 1-52.szám. Teljes.

Rendk. kiad.: 1 db: szept. 11.

Csonka: 21.sz. 1-2.lap; 22.sz. 3-4.lap.

BÉKÉS.

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: H O H N D Á V I D.

Kiadó hivatal:

Templomtér, Dobay János
kereskedése, hova a lap
szellemi részét illető köz-
lemények intézendők.

Hirdetések

szabott áron fogadtatnak
el Gyulán,
a kiadó hivatalban.

Nyit-tér sora 10 kr.

Előfizetési felhívás

„Békés“

1898. évi XXX. évfolyamára.

Huszonkilenc esztendő telt el a „Békés“
hosszu pályafutása mögött. Egy nemzedék
nőtt fel azóta, mely megtanulta az általa
hirdetett eszmékből: Békésvármegye halad-
ásért küzdeni.

Szomorú, kezdetleges állapotok uralkod-
tak az egész vármegyében, amikor a „Békés“
harmincz év előtt először napvilágot látott.
Az elmaradottság érzete nehezkedett a ke-
délyekre; semmi, de semmi, mely a fejlődés
és haladás processzusát megindította volna.

Ekkor jelent meg a „Békés.“
És megjelenésének első napja, a hala-
dás kezdetének első napja volt. E naptól
kezdve huszonkilenc év leforgása alatt egy-
másután jöttek létre mindazon intézmények
amelyek közművelődési s közgazdasági fej-
lődésünk egy-egy határkövét képezik.

Mind ezekből a „Békés“ 29 évi pálya-
futása alatt bőven kivette részét. Nem volt
ügy, melyhez hozzá ne szólott volna, nemes-
cél, vállalkozás, amelyet nem támogatók,
másképpől tévhit, tévtanok, amelyek ellen
ne küzdött volna.

Békésvármegye s abban a vármegye
székhelye Gyula városa 29 éves *újraszülé-
tési története* van lerakva a „Békés“ három
évtizedes és *különlegesen és önrésztel hang-
súlyos hatáskörrel* hogy Gyula városának, mint Békésvármegye székhelyének megővője s emberi
számítás szerint nagy időkre terjedő konszolidációja van *gyűzelemre vira* a „Békés“ utóbbi
két évfolyamában.

Ez a becsületos törekvés és sikereiben
gazdag múlt adja meg a „Békés“, mint e
város és vármegye legrégebbi és egyuttal a
székhely egyetlen hírlapjának a jogosultsá-
got arra, hogy egy gyszos haláleset követ-

kezében az új évfolyamban ró még súlyo-
sabban nehezedő s fokozatosabb közelet-
ségeket és erélyt igénylő küzdelmeibe fel-
emelt fővel álléplessen s erre Békésvár-
megye s abban első sorban a *legközelemből*
érdeklő Gyula városa közönségének nagy-
becsű s fokozottabb támogatását kéri.

Programunk különben, amellyel éven-
ként át sikerült a közönség osztatlan bizal-
mát megnyernünk, jövőben is a régi marad.
Békésvármegye, s abban a megye székhelye
Gyula városa közigazgatási, közmüvelő-
dési, földmívelési, ipari, kereskedelmi: társadalmi
érdekeit képviselni, tárgyilagosan, biggadtan,
függetlenül és óvakodva miudenemű szemé-
lyeskedéstől: ezt az eszmét tűzték ki elődeink és *merov konservativizmussal*
ezen eszme szillemében fogunk jövőben is mű-
ködni.

Mint olvasónk tanuságot tehetnek róla,
a lezajlott év folyamán olyan új összeköté-
tetéseket is szereztünk, amelyeknél fogva
ama kell-emes helyzetben vagyunk, hogy elő-
vont elméletek fejtegetése helyett kizárólag
megyei s községi érdekeink istápolásával
foglalkozhatunk és eme törekvésünkben vár-
megyénk és városunk kiváló fiainak közre-
működése támogatja lapunkat, mely eképen
nélkülözhetlen organumává lön az egyesü-
leteknek, megbízottsági tagoknak, községek
előjáróinak és mindazoknak, kik a várme-
gye közéletében résztvesznek, vagy azt ügy-
lemmel kísérik.

Lapunk előfizetési díja a régi marad, és
pedig:

egész évre . . . . . 5 ft — kr,
félévre . . . . . 2 ft 50 kr.
nyogvedévre . . . . . 1 ft 25 kr.

Videki előfizetési pénzek „Békés kiadó-
hivatalának — Gyulán” czim alatt postautal-
vánnyal küldendők be.

A „Békés“ szerkesztősége
s kiadó-hivatala.

Boldog új évet!

Ez a kívánság hangzik ma szerző édes
magyar hazánkban. És e kívánság ma indo-
koltabb, mint bárnikor, hisz nem kicsinyel-
hető, komoly aggodalomra méltó az a poli-
tikai és társadalmi zavar, mely előtt állunk.

Hogy mit hoz a jövő, minő megoldást
fog nyerni egyik is, másik is, azt csak az
Isten tudja.

A politikai zavar csakhamar véget ér-
het, de a társadalmi sokkal mélyebben gyö-
keröző, sokkal nagyobb hullámokat vert már,
hogysem egyhamar vége legyen.

E század égető kérdése a társadalmi
kérdés. A mai társadalom olyan, mint az a
kut, melyre Chateaubriand egy amerikai rét-
ésény bukkant. Gyönyörű palma árnyékolja
be, a víz felszine csendesnek és tisztának
látszik, de a medence fenekén széles látó
krokodil látható, mely ényeléssel fenyeget.

Társadalmunk nyugalmát felforgatja a
szociálizmus, mely ma már hazánk más és
más helyein úti fel fejt és pedig a munká-
sok azon körében is, mely eddig nyugodt
volt, a mezei munkásoknál.

A nyomor kérdése ez, mely a szegény
osztály jelen helyzetét elmergésíti. E nyom-
ort nem tudják ok mai nap megérteni.

Az a szegény ember nemcsak testileg
szenved, de lelken is mély homály borog.
Miért szegény? Miért meztelen? Miért van
az, hogy bár éjtelnapot egygyétfogva dol-
gozik, mégis alig van kenyere?

Hajdan ezt megmagyarázta neki a val-
lás. A vallás, midőn a gazdagokat irgalmas-
ságra inté, ugyanakkor megmagyarázta a
szegénynek is, miért vannak szegények, a

szenvedőnek, miért vannak szenvedők. Ezt
nem könnyű megmondani megérteni. A
vallás bölcsebben tett: a hittel önté azt át
a lelkebe. A vallás agg törzsön szelid vi-
rágként kihajított kereszténység bevé a szegé-
ny kunyhójába a fészeltelt sovány karjával,
töviskoszorus homlokával, rongy-fosz-
lány takarta testével, megtört szívvel, szelid,
résztvevő tekintetével. Láttára a szegény
nemcsak megadta magát, de meg is nyu-
godott.

Csakhogy jött ám a múlt században
Voltaire az ő álboleszóiével s kiadta a jel-
szót: le a kereszténységgel! S Euróba vér-
ben faldokolt. A jelen század ráduplázott:
le a vallással! S mikor már a mévelt körök
szívéből kiölte a vallást, vagy legalább gyen-
gítette, akkor behuzódott az alsóbb néps-
osztályokba, a munkások körébe s ott vé-
geztes romboló munkáját azok egyszerű szí-
vében.

S akkor előállt a szociálizmus. Meg-
indultak a „vándor apostolok.“ Egy idő óta
tömegesen jelentkeznek. S a nép hisz ez
ámitóknak s oda adja utolsó fillérét is ne-
kik. Miért? Mert anyagi nyomoruk mellett
meg van adva a vallást, vagy legalább gyen-
gítette, akkor behuzódott az alsóbb néps-
osztályokba, a munkások körébe s ott vé-
geztes romboló munkáját azok egyszerű szí-
vében.

S miután nem eléggé műveltek, hogy
átértse a társadalmi mozgalmat, mely őket
magával ragadja s nincs, a mi őket e moz-
galomban másréslekre intse, az izgatók csás-
bos ígéreteinél hitelt adnak, gyanus szem-
mel nézik a gazdagokat, keserű irigység tá-
mad lelkükben.

S mit mondanak nekik e lelketlen iz-
gatók? Csak ezt: „jogod van a boldogságra!“
Csak a földi boldogság az egyedüli élet.

Ök t. i. olyanfannal viselkedtek, mint az olyan
szerelem pár, kik megszölvé, titokban keltek
egybe. Készséggel letessék róla hogy bármilyen
képt is ilyen törvényellenes eszedekedelt vádol-
jan, mert a költő megváltoztatott szavai szer-
int: „Órám, ha legjobbat gondolhatjuk az em-
bereskről.“ No de feltéve, hogy szöktek, levele-
zésük körül semmi rejtejt se volt. Azonban hol
vették fuserféléjüket? Az érte járó pénzről nem
is szölok — ez külön talány — csak a fuser-
ről magáról. Házuk előtt se szállt szökeret,
se megszóros taligát, se semmi néven nevezendő
járművet nem lehetett észrevenni soha. Söt még
házi cikkekért se fordultak abba az egyetlen
ügy árudába, mely a faluban volt s amely oly
kimeríthetetlen kis boltalczak volt pedig, a
honnin (hírdeteni ingeny) mint a fuseres bol-
tökből szöktök, minden kikerült a fusertről s
a zekendőg. Nem tagadom, hogy háztartásuk
ezen jelentéketlen részleteinek turkászásával
töböt foglalkoztak, mint illlett.

Szomszédaink töböt tekintetben azon ki-
fürkészetellen ténylek emlékeztettek, a kik-
kel nagy városokban találkoznak olykor-olykor
és csak ritkán, vagy esohasem tölrésöböt helye-
ken, a hol a tér valószínűleg korlátolt müköd-
ésükre; azokra a ténylekre t. i. a kik semmi lát-
ható lefentartási eszközökkel sem bírnak s
királyilag el tudnak élni semmiből egy évig is.
Ezek is, annak daczára, hogy semmiki kormány-
zó kötelek alatt nem állottak, földbirtölok nem
volt, (házuk volt csak) nem sásiótárok, nem szö-
tek-íontak, mégis mindama számtalan élvezetes
gyümölcsöket arattak, melyek rendszerint csak
tisztessegek munka és ügyes szövé-s-fonás ered-
ményei. Hogy lehetett ez? De már ez eltérés a
tárgyól és a Collierfield Dávid öreg hölgyének
nézetével tartok, a ki azt mondja: „soha se
csapongjunk el.“

Jöllehet, feleségem minden szövé-s-
ca-

TÁRUSA.

A mi új szomszédaink.

Írta: T. B. Aldrich.

Mikor azt a kis házikót az enyémről egy
hajtásnyira az öreg öböl ut mentén megpillant-
tottam, elűntöm, kik lehetnek lakói. A szegé-
ny alkotmány meglehetősen félre épült az
utól, fák köz, mintha lakói misze tördőnének
a nyáron elcsillámó divatos fogatok látásával.
Részemről szeretem nézni a jövőst-menést falun,
városban egyaránt; persze mindögyöknek meg-
van a maga oldala. A tulajdonok, ki egyszer-
mind az új ház építőjének is látszott, a munka
csibíri részleteire oly odaadással ügyelt fel,
hogy értelmét és kivitelit képességtét igen nagyra
kell vala becsülnöm; de más oldalról örültem
is, hogy így kellemes szomszédokra nyílt ki-
látásom.

Ha jól emlékszem, egészen kora tavasz
volt, mikor a házikóba költözökötött a félre-
ismerhetlenül új házaspár; a nő egészen fiatal,
csinos, uri hölgy megjelenésű volt; a férj va-
lamivel idősebb, de még a férfikor első virá-
gában.

A faluban úgy tudták, hogy Baltimoreból
szakadtak ide, bár személyesen senki sem is-
merte; ajánló levelet nem hoztak magukkal.
(Könnyen érthető okokból neveiket én is el-
hallgaltam.) Egyébiránt feltűnt volt, legalább
egyelőre, hogy saját társaságuk tökéletesen ki-
elégíti őket. A szomszédos családok ismeretségé-
után egy lépést se tettek, következésképpen
magukra voltak hagyatva. A mit kívántak a
miért Ponkapogba jöttek, azt úgy látszik, meg-
találták. Mert fekete hársón, vadruzsán és sze-

lid réczén kívül Ponkapognak a magány leg-
őbb áruzikke. Talán kifogástalan falusi kelte-
metességét kellene még befoglalnunk. Fenn, ma-
gasan a kék dombok szárnja alatt, fenők és
cszdrusok illatárja között fekszik, a Boston kö-
rül ötven mérföldnyire elterülő himetlen, ákom-
bákóm vidéknek körülbelül legigézöböt részlete
ez, ezenfelül félóra alatt vasutal is elérhető.

De a legközelebbi vasuti állomás (hála Istennek)
két mérföldre van és így az elzárkózottság ki-
fogástalan. Naponként egy postája van; két
pósta már lakálytalanná tenné.

A felunak — mely távolról tömör falut
mutat, de a mi mentre szöfösölzik és eltűnik,
mihelyt beléjutunk — nagy, hullámzó népsöge-
ge van. Ezzel nem a sigékre és csukákra czél-
zok. Az öreg öböl ut mente, mely már a gyar-
matkorbeli idökben is országot volt, Milton fele-
tele van vonzó, magános házacsökkal, melyek
nyaranta a városbeli nép foglal el. Ezek a
vándormadarak különvált osztályt képeznek az
állandó lakosoktól s a kettő ritkán vegyül ös-
sze, ha csak előbb némi ösözökötésbe nem állot-
tak. Nekik-magy tetszett, mintha új szomszédai-
nkat állandó lakossági eszme vezette volna ide;
házi építettek, mintha itt szándököznának meg-
telepedni egész övhosszat.

— Nem megyek el meglátogatni őket?
— Kérdem egy reggel feleségemet.

— Ha ök meglátogatnak bennünket —
válaszolt könnyedén.

— De mi tiszünk az első látogatás, ök
idegenek.

Ez oly komolysággal volt mondva, mint a
hogy a körülmenyek parancsolták, de azért fe-
leségem nevette dögözött, mire én se szölitam
töböt, mert így talogokban mindig osztom né-
zetét.

Igazza volt. Nem is fogadták volna el s
hideg „nincsenek itthon“ lett volna a keserü

társadalmi labdac számunkra, ha szokásból ud-
variasöokunk.

Én mindamellett sokszor láttam a szomsz-
édokat. Házikójuk köztünk s a postahivatal kö-
zött esvön — bár ugyan az urral itt se talál-
koztam soha — gyakran megfigyeltem, a mint
a kertben kettecsének munkálkodtak. Foglalko-
zásukról nem látszott, hogy virágműveléssel bi-
belöbötök volna. Lehet, hogy nem is avval; de
az is lehet, hogy az itten körül folyton felszínre
kerülő nyílhegyek és köbalták után áskáltak.
Hisz itt alig van egy hold föld, a hol a cso-
roszlya homli kezdetleges köfegyvereket, vagy
háztartási eszközöket ne forgatna fel, melyeket
megvetöleg azok a vörös emberek hagytak reánk,
a kik ezt a földet egykor uralták; egy régi,
punkypaagoknak nevezett törzs, kiknek gyá-
moltalan utódá valami Polly Crowd az évi Tiszti
Czímterában, egész a déli háboru végéig állami
nyújtásöjakként szerepelt. — Az ide való törté-
nést után mondom.

De akár könyharkertet áskáltak, akár Schlie-
mann tanárt utánözták Mykenével, annyi áll,
hogy a jövényeiket igen finom zene-izölésük volt-
tak; a hölgy sásdátögos edeséské, bár nem nagy
terjedelmű hanggal rendelkezett s akárhányszor
elméltáram rajta reggelenként a nagy kapunál,
figyelve rá, a mint valami opera áriát énekel,
gyanítótalögg fenn valamelyik ablakba, mert a
házat nem lehetett látni az országotról. A férj
ez alatt valahonnan a földről szökött két-három
taktusban visszafelénk. Csupa eszményi, arká-
diái foglalkozás.

S ez a két lélek, egy együtt, olyan bold-
ogának látszott; a községnek, melyben tele-
pedtek, semmi vizsályával sem tördöttek.

Hanem a házaspár körül volt valami rej-
télyes, a mi, megvallom, felingerelte kíváncsi-
ságotam; bár rendszerint semmi beteges érde-
lödést sem tanusitok embertársaim ügyei iránt.

Ennek elérhetésére meg kell szüntetni minden akadályt. Az akadály a társadalomban van. Fel kell azt forgatni. Látni kell a nemzet, a hazaszeretést szent érzelmet: lármáznak az Isten, a vallás ellen; követelik a családot, a házasságot, a tulajdon eltolását. Ima a mételey, melynek nem becsülete, sem erkölcsi nincsenek.

Ez a vallatlanság logikai következménye! Vagy boldogság a siron túl az erény árán, vagy boldogság a földön, de aztán mindenki számára!

Hol az orvosság??

"Egy istentagadó népek kártíkos kella", mondják sokan a nagy Napoleonnal. De ezeknek idejében ugyanannak egy bölcsede és okosabb nyilatkozata: az erénytelenség képielen valamin alapítva. E világban csak két hatalom van: a kard és a szellem. A kardot végre mindig meggyőzte a szellem."

Ujjában a népek anyagi nyomorát igyekeznek dicsőrelesen enyhíteni. Ez kell! nagy áldozatok árán is, állami és társadalmi tevékenységgel. Elnyitják a fájdalomokat, előröjlik le a könnyeket. Segítünk az elgondolt vagy beteg munkás nyomorán; az egészségesnek munkát adjunk. Javítsuk a földművelést és ipar törvényeit. Azért szegénynek mindig lesznek, de nyomorultaknak lenni nem szabad.

De a nép lelkileg még nyomorultabb. Szíve is beteg, sokkal betegebb! Azt mondják oktatás kell neki. Igen! napjainkban fölfelel. De ez csak emberi világosság. A népek az a világosság kell, mely megtanítja a kötelességre, a munkára, szenvedésre, önfelelőzésre, jogtisztelre és önmegtartóztatásra. Ez a világosság csak az égből száll le a verjelekre homlokára. E nélkül ismeret nélkül fogja használni, hogy a rajongók, a demagogok műveit olvassa, szellemét megmegtévelyezze, lelkét rossz irányú lapok olvasásával megrossza.

Az anyagi és szellemi nyomor enyhítése s a vallatlanságnak a zivekbe való visszatérítése, ez a három együtt lehet csak az orvosság. Tegyen meg azért mindenki minden tőle telhető e nagy társadalmi baj orvoslására! Azokat pedig, kik a vallatlanság intenzívabb feltételére vannak hivatva, ne akadályozza senki működésében, annak hatását ne csökkentse, hanem nevelje.

Csak egy a megoldás: a gazdaság a munkának, a munka a főkének, a főke a becsület és erénynek és a kettő az Istennek alapján.

Dr. L.

Megyegyűlés előtt.

(By.) A 125 pontból álló tárgysorozat 22-25. számai alatt felvett ügyek lesznek a január 7-én tartandó rendkívüli megyegyűlés legfontosabb tárgyai. Lássuk azokat oly sorrendben, amint megvitásra fognak kerülni.

A közkórházak egy 250 beteg befogadására alkalmas *elmegyógyintézet* való kiépítését a törvényhatósági bizottság elhatározta, a legutóbbi közgyűlés óta a vármegye alispánja és a közkórházi bizottság

megtették mindazon előkészítő intézkedéseket, melyek a végleges határozat meghozatalához és így a nagyszabású terv kivételéhez szükségesek. Megtörtént a kórház felkén az építkezésre szükséges kibővítéséhez a szomszédos telkek megvétele, elkészült az építkezési terv, ennek, valamint a berendezésnek költségvetése, valamint a humánus terv megvalósításához szükséges 250.000 forintnak kölcsön útján való biztosítása. A törvényhatósági bizottságra most már csak ezen előkészítő lépések szakszerűsége vár, hogy az építkezést megkezdhető legyen és hogy ne sokára egy monumentális közhatalmi intézménnyel több tégely tanubizonyosodott a vármegye közönségének humánus gondolkodás módjáról és emberbaráti célok megvalósításában mindenkor nagy áldozatkészségéről.

Terjedelmes és körültekintő jelentéssel lép a közgyűlés elé a vármegye alispánja az 1898. évi *utépítési program* megállapítása tárgyában, mely egy tekintetűt enged vetni a vármegyének az utépítések terén messze jövőben követendő politikájára is. A jelentés első részében részletes és világos képet nyújt arról, hogy az 1893. évi felvenni elhatározott 1,200.000 forint kölcsön az akkor megjelölt és az időközben a számközből készült némiel megváltozott program kivételére miként használtattak fel. Ezen kölcsönből képtelven késznek állanak a szeghalmi, fizes-gyarmati, vésztói, körös-ladányi és tótkomlói indóházi utak, a gyula-remetey út, a békés-mező-berényi út, az ócsói összekötő út, a kondorosi összekötő út, a szarvasi és csabai városi út kiegészítései és a szarvasi Deák Ferenc-utca 504.203 ft 83 kr. költséggel, építés alatt állanak a csaba-dobozai út és a körös-tarcsai hid összesen 301.124 ft 06 kr. szerződésből kikötött költséggel. Egyéb kifizetés volt az alapnak árnyalman és kanatvezetések című 69800 ft, régi tartozások kiegyenlítésére 50000 ft, telefon építésre 21000 ft, 1895-ben inasúsg munkákra 31000 ft, az ezredésben kiállítás bandérium és monográfia költségei 29000 ft, az előviz-osatona új zsilipjére 20000 ft, kisajátításokra és különfélekre 18000 forint, Vagys a kölcsön alap *eddig összes kiadása* mintegy 1,038.000 forint tesz ki. A maradványhoz hozzászámítva a csaba-dobozai út, valamint a tarcsai hid építéséhez az érdekeltek által megajánlott hozzájárulást 52.000 forint, rendelkezésre áll még az idő szerint 214.000 ft. További kötelezettségei is vannak azonban ezen összeg terhére a vármegyének. Így a csaba-kigyós-apácai vasútra megszavazott 46000 forint, a fizes-gyarmati-pöspök-ladányi vasútra 16000 forint és a gerala-veszoi útra 40000 forint. Ehhez járul még azon körülmény, hogy a vármegye eredeti programjába felvett csaba-békési út kiépítése előreláthatólag szintén a vármegyét fogja terhelni. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis kiállításba helyezővén, hogy az állami transzverzális út építésénél előrendő megtagadásokból ezen utat kiépítési, a vármegye azt az építés sorrendjéből kihagyta. Most azonban, midőn a remélt megtagadások elérésére ott alig van kiállítás, a vármegyének

szállt a mézes napokra? Beteg? Azt hittem beteg s hogy bizonyos busongást látok a férjen, aki magányosan ácsogt reggelente a kertben s egészen felhagyni látszik hosszú sétával a Blue Hill ormaira, honnan oly félséges kilátás nyílik; egybekötve különféle, egész tucatszörögű tisztas királyokkal.

A mint a napok teltek, kétségtelenné lett, hogy a nő a szobát őrizi; talán komoly beteg is; vagy tán nyomorúságba esett. Vajon melyik orvos gyógyíthatja azt? A cantoni-e, vagy a miltoni? Erre nem tudtam felelni; mert sem a hórhorgas, fehéralopathicus lovam, sem a homeopathicus peh kanczát nem sejtettem a csezával a kapu előtt ácsorgani. Ha orvos kezelté, ugy csak egyjel látogatta betegét. Mind ezek a körülmények felkeltették rokonszenvemet s szemrehányást tettem magamnak, hogy lyongdeléni gondolatokat tápláltam szomszédaim felől. Korán beköszöntök a baj hölggyél. Szerettem volna holmi aprólékos, tehetségemmel álló baráti szolgálásokat felajánlani nekik. De féllágyul bennem a visszautasítás emléke. Tehát tévőztámtam.

Egy reggel ront be dolgozó szobámba ragyogó szemmel két fiam.

— Tetszik tudni azt az öreg szifist az utca mellett? — kiált az egyik.

— Tudom.

— Azt a szifist, a melyiken az a függőmadár fészek van — racsit a másik.

— Igen, igen.

— No hát felmászunk rá s három fők van a fészeken.

— Én pedig elmosolyodtam, elgondolva, hogy ime! új szomszédaim is ily reményteljes kis családja tettek szert.

Angolból fordította: Asztaly Gyula.

megfelelő tőke lektetésével biztosítani kell ezen nagy forgalmú út kiépítését. Minthogy pedig ezen célra legalább 140.000 ft fog szükséges lenni, az utépítési kölcsön mérlege 28000 ft hiányt mutat, mely a közüti pénztár rendes költségvetésére során lesz fedezendő. Leszámol ezután a jelentés a közüti alap jelenlegi állásáról, mely szerint az alap évi add és vámbevétel mintegy 205.000 ft, ebből szükséges a 2,153.000 ft adósság évi törlesztésére 108.000 ft, állandó személyzeti és üttentartási kiadásokra 50—55000 forint, további befektetésekre tehát évenként legfeljebb 40—50000 ft használatos, mert is a jelentés ebből azon következtetést vonja le, hogy a kölcsönrel való építkezés egyelőre hagyassék abba, zárja le a vármegye millenári utépítési programját és térjen át egyelőre ismét a rendszeres, a közüti alap bevételével arányban álló, fokozatos utépítésre, vagy ha újabb, nagyobb arányú programot óhajt megállapítani, emelje fel utadóját és a vántarifát, mert az alap újabb adósságokat csak akkor bír meg, ha jövedelmét fokozza. Az alispán előbb több elkerülhetetlennek tartja a 7/0-os útdonak 10/0-ra való emelését, mert a közgazdaságra annyira fontos úthálózat fejlesztésében már a megállás is némileg egy a visszaeséssel, de a jelen mostoha gazdasági viszonyok miatt nem tartja alkalmasnak a terhek emelésére. Ezen, valamint az útalap megterhelést voltán kívül a közüti építkezés terén bizonyos — remélhetőleg rövid — ideig tartó stagnálás költségvetés voltát indokolják, hogy a Körösök hajózhatóvá tételével a közüti politika új még ezáltal ismeretlen feladatokat kell, hogy feleljen, hogy továbbá a közel jövő feladattal fogja képezni a közüti fahidnakak vashidakkal való kicserélését és végre azon körülmény, hogy a Mac Ádám rendezési utak (entartási költségéről biztos tájékozódás legyen szereshető. Ezen alapokon az alispán azt javasolja, hogy az 1898. évben nagyobb utépítési ne vételessék foganatba, hanem 1. a kölcsön terhére fejeztessék be a körös-tarcsai hid és a doboz-csabai út építése és építessék ki a vesze-gerlai út; 2. a közüti alap egyébb jövedelmét terhére vételessék foganatba a rozzant rometey hidnak vashidá váújja építése 72000 ft költséggel (ennek felét biharvármegye viseli); a csorvási városi út meghosszabbítása 5000 ftban, a gyomai alsó berényi útnak és a szeghalmi város útnak meghosszabbítása 10, illetve 8000 ftban és 6 útkaparáz láz építése 18000 ftban előirányzott költséggel. A költségvetés fedezésére a közüti alapnak 1897. évi mintegy 60000 forintot tevő megtagarítása és az 1898. évi jövedelme szolgáltatnak.

Ezekben ismertették kivonatban az alispán részletes jelentését. A tárgy sokkal tágabb körű és számos oldalról megvilágítható, semhogy jelen cikkünk keretében annak taglalásba bocsátkozhatnánk, de a kérdés átértesítésére ismertetésül hasznos szolgálhat óhajtottunk tenni a határozatra hivatott közgyűlésnek, mely bizonyára körültekintően de egyáltalán a haladás elvének megszkotti szem előtt tartásával fogja meghozni ezen gazdasági létérdekeket érintő ügyben határozatait.

A vármegyei pénztári kezelés rendezését a közgyűzeleti állásban beállott személyváltozás tette aktuálissá. A vármegyei főpénztári személyzet ugyanis annyira túl van terhelve munkával, hogy a jelenlegi létszám mellett a pénztári kezelés szabatos menete még a legnagyobb erőfeszítés mellett is alig lehetőséges. A dolgon az alispán akként akar segíteni, hogy az eddigi egy könyvezetői állás helyett egy fő és egy segédkönyvezetői állás rendszeresítését, valamint ezen újításokhoz képest a munkabeosztás és az ügyvitel megfelelő módosítását javasolja a közgyűlésnek.

Ennél sokkal nagyobb szabású újítás az, mit a *köszeg-k pénztárhelyezés* körül szorított tapasztalatai alapján javasol a vármegye alispánja, a midőn kimerítő jelentésben számol be azon visszasszágokról, mely népos köztünk óriási vagyónak és pénzforgalmának kezelésében a rosszul javadalmazott s bár a legjobb egykezetű, de minden előképzettség és gyakorlat nélküli köztársági közegek tapasztalatlanulása folytán fennállnak. E nagyobb reform tekintetében konkrét javaslatot nem is tesz az alispán, hanem egy az ügyet előkészítő szakszabotóság kiküldését kéri és csupán a főbb irányelveket jelöli meg, midőn főleg nagyobb közegek pénzkészletét szakszerűt közegek óhajtja bizni és egyzersmind egy alapos pénzkészlet szabályzatot kíván kidolgoztatni, a mely az ügykörök és tendők szoros megzabálásával tenné lehetővé a gondos és szabályos vagyonkezelést és számadásvizetést is. Az ellenőrzés hatályosabbá tételére céljából pedig egy ambuláns vármegyei számvételel javasol alkalmazni, ki csekély számú közzéggel bíró vármegyékben a járási számvételek teendőit ellátni képes lenne, és a ki a járási főszolgabírók által havonként vég-

zett vizsgálatok alkalmával a vagyonkezelés szakszerű ellenőrzését volna hivatva teljesíteni.

Ha még megemlítjük a *népany biotóság újjalakítása* céljából az ülés elején megjelent választásokat és a módosításra illeto megalkotásra vő néhány szabályrendeletet, körülbelül végeztünk a megyegyűlés általánosabb vonatkozású tárgyaival, melyek közül a fentebbiek mindegyike egymagában is elegendő arra, hogy nagyobb érdeklődést keltsen és beható vitát eredményezzen.

A vármegye rendkívüli közgyűlésének tárgysorozata.

1. Ó császári és kir. Fensége Klotild főhercegnő levele, melyben a törvényhatóságnak a »László-gyermek otthon részére tett alapítványért köszönetet mond.
2. A vármegyei számonkérészek jelentése a vármegyei tisztikar tevékenységéről.
3. A vármegyei közigazgatási bizottsághoz Havári Dániel, Almásy Dénes gróf, Dr. Hajnal István, Terényi Lajos és Keller Imre helyeinek tükös szavazás újá való betöltése.
4. Az igazoló választmányba öt tag beválasztása.
5. A vármegyei tisztí főügyész helyettesének megválasztása.
6. A mátra-körös vidéki egyesült helyiérdekvásutak részvény-társaságának átirta igazgatóságába 3 tag kijelölése iránt.
7. A vármegyei hét lovató bizottság elnökeinek megválasztása.
8. A nyugdíjazandó tisztviselő munkakötelességének megállapítására hivatott bizottságba két orvos beválasztása.
9. M. kir. belügyminiszter úr rendelete a csabai dohány-berálto hivatalhoz politikai biztos kijelölése iránt.
10. Földmívelésügyi m. kir. miniszter úr leirata a k-ladányi hid építéséről felmerült költségek tárgyában.
11. A m. kir. belügyminiszter úr rendelete a kihágások s azok büntetéséről szóló szabályrendelet módosítása tárgyában.
12. A földmívelésügyi m. kir. miniszter leirata a fásítási és fásisközi szabályrendelet tárgyában.
13. A földmívelésügyi m. k. miniszter úr rendelete a »Szőlővédelmi szabályrendelet» módosítása tárgyában.
14. A m. k. belügyminiszter úr leirata a hiányzó anyakönyvi másodpéldányok beszerzése iránt.
15. A m. kir. belügyminiszter úrnak rendelete a vármegyei árszakszékhez egy kiegészítő ülök alkalmazása tárgyában.
16. A m. kir. belügyminiszter úr leirata Dr. Mérő Samu helyettes árszakszék ülök javadalmazására vonatkozólag.
17. Szabolcs vármegye átirata C. Cs. és Apost. kir. felségéhez az ajándékozott tíz szobor megköszönés tárgyában intézett feliratnak diszkuláltságával való átadása tárgyában.
18. Zólyom vármegye átirata 1848. főlészandók évfordulója megünneplésére iránt az országgyűléshez intézett feliratnak hasonló szellemű felirattal támogatás tárgyában s ezzel kapcsolatban a nép szabadsgúnnepe országos bizottságának megkeresése.
19. Pénztári ügyek.
20. A boellonörző bizottság javaslata szervezete és ügyrendjének megállapítása tárgyában.
21. A vármegyei igazoló választmány a választott vármegyei bizottsági tagok 1898. évi névjegyzékét bemutatja.
22. Alispáni jelentés a vármegyei lözkórháznak elmegyógyintézettel leendő kibővítése tárgyában hozott közgyűlési határozatra.
23. Alispáni előterjesztés az utépítési programnak 1898. évre való megállapítása tárgyában.
24. Alispáni jelentés a vármegyei pénztári kezelés rendezése tárgyában.
25. Alispáni jelentés a közegek pénzkészletének rendezése tárgyában.
26. Alispáni jelentés az alföldi első gazdasági vasut engedélyezés tárgyáról.
27. A vármegye alispánjának előterjesztése a vármegyebeli összes szolgabíróknak a kihágási ügyekben, a bíraskodásra leendő feljogosítása iránt.
28. Alispáni előterjesztés a közutakon való közlekedés tárgyában alkotott szabályrendelet módosítása iránt.
29. Alispáni jelentés az árszakszékhez ideiglenes kiegészítő ülök alkalmazása iránt.
30. Alispáni előterjesztés egy új sokszorosított gép beszerzése tárgyában.
31. Alispáni előterjesztés Dr. Szalay József, Berthódy István és Kiss László vm. tisztviselőknak a helyettesítésük ideje alatt érvényesített különbözöttalagos megszavazása iránt.
32. A főlészott 1843—49-iki békesmegyei honvéd-egylet 1897. évi alapítványi kamatainak kiadására vonatkozó folyamodványok.
33. Az országos nemzeti szövetség kérvénye a Szent-Gellért egyesület épitendő országos Pantheon tárgyában az országgyűléshez felirat intézése tárgyában.
34. A siketnákati kolozsvári intézetnek kérelme anyagát támogatás iránt.
35. A budapesti központi bányászati intézet igazgatójának előterjesztése és kérvénye az intézet segélyezése iránt.

36. Fáy Samu és társai felelőse B.-Csaba község 1898. évi költségvetéséről tájékoztat.

37. Dr. Zöldy Géza Gyulaváros t. főgyógyász-nek felelőse, a képviselő-testületnek a község-ség s közegészségügyi szabályrendeletre vonatkozó 88-897. számú határozata ellen.

38. Békés község határozata a békmeiryi bírók behatárolás tárgyában s Konkoly Jóni és társai felelőse.

39. Dérezy Ferenc felelőse, Kondos község képviselő-testületének az orvosi lak építése tárgyában hozott 28/897. számú képviselő-testületi határozat ellen.

40. Verecs József községi képviselő felelőse Orosháza község képviselő-testületének 178/897. számú a műtérig tanítás létesítésére kért segélyt megadó határozata ellen.

41. A gymoi négyzet felelőse az általa fenntartott leányiskola czélfajára 200 forint segélyt megadó határozat ellen.

42. Mikus Mihály felelőse Kétegyháza község képviselő-testületének az 1897. évi augusztus hó 14-én tartott ülésében hozott összes határozatai ellen.

43. Kétegyháza község előjáróságának felelőse a község képviselő-testületének a közgyűlési állás tárgyában hozott 197. számú határozata ellen.

44. Vámos Sándor és társai felelőse Körös-Tarcsa község képviselő-testületének az irtási kut helyének megállapítása tárgyában hozott határozata ellen.

45. Marti Sándor és társai felelőse Körös-Tarcsa községnek egy új tanterület emelése tárgyában hozott határozata ellen.

46. Szeghalom község képviselő-testületének felelőse a községi állatorvos választás ellen.

47. Vésztó község képviselő-testületének határozata a községi nagrokosma bérbéradás tárgyában s az ellen grf. Wenckheim Géza és Spitzer Ignác beadott felelőse.

48. A vármegyei állatorvos véleménye Mező-Berény és K.-Tarcsa községnek egy állatorvosi köré való egyesítése tárgyában.

49. A vármegyei belső községek határozatai a községi orvosi kózséknak és látogatási díjainak szabályozása tárgyában.

50. Gyulaváros képviselő-testületének kérelme a békmeiryi ipar gyakorlására vonatkozó szabályrendeleten eszközölt módosítások jóváhagyása iránt.

51. K.-Ladány községnek az irvánfői kúrtóljáró adó visszatérítési ügye.

52. Szarvas község képviselő-testületének határozata 320000 Ft-os kölcsön felvétele tárgyában.

53. Szarvas község határozata 25147 forint kölcsön felvétele tárgyában.

54. Szarvas község határozata a magyar katonai intézetben egy alapítványi hely létesítése tárgyában.

55. Békés község kérvénye a Békés és Csaba között tervezett kút építésének még az 1898-ik évben leendő megkezdése tárgyában.

56. Békés község képviselő-testületének határozata a békési VIII osztályu gymnasium költségének fedezése tárgyában.

57. Mező-Berény község határozata községi takarékpénztár létesítése iránt.

58. Kondoros község határozata 20000 forint kölcsön felvételére vonatkozólag.

59. Tót-Komlós község határozata 25000 forintos kölcsön felvételére tárgyában.

60. Nagy-Szénás község kérvénye, a melyben az ugynevezett "békési utvonalka" a törvényhatósági úthálózatba leendő felvétele kéri.

61. Sámson községnek egy mút kiépítése iránt benyújtott kérvénye.

62. Gyoma község képviselő-testületének kérvénye, a község belterületén levő alsó-berényi utnak, a községi kórház leendő kiképzésére iránt.

63. Szeghalom község képviselő-testületének kérvénye a városi indóház utján folytatódó kórház létesítése iránt.

64. Szeghalom községnek a vendéglő építés és a Grósz Márton-féle helyiségnek megvelele tárgyában hozott határozata.

65. Szeghalom község határozata adósságainak konvertálása és reglále kártalanítási kérvényeinek devinvalása tárgyában.

66. Füzös-Gyarmat község képviselő-testületének 29,000 forint kölcsön felvételére vonatkozó határozata.

67. Özv. Jánosovics Pálné kezgyj iránti kérvénye.

68. Özv. Herberth Alajosné kérvénye állandó özvegyi segély megadására iránt.

69. Özv. Dubányi Jánosné kezgyj iránti kérvénye.

70. Szombathelyi Gyula nyug. fősámvörvő kezgyj iránti kérvénye.

71. Ifj. Marján András kis-jenői lakosnak kérvénye gyogydíj engedélyre iránt.

72. Megyeri Mihály gyogydíjtarozásának elengedése tárgyában tett főszoigabirói jelentés.

73. Cs. Kis Sándor gyogydíj tarozásának elengedése tárgyában tett főszoigabirói jelentés.

74. Sas János gyámmentési adó ügyében hozott vármegyei írásbeli végzés.

75. R. Szabó Lajos özösi lakos kamattögtérítés iránti kérvénye.

76. Vikár Béla kérvénye a néprajzi hagyományok gyűjtése körüli bűzóságért Magyar Sándor pusztá-földvári lakosnak jutalmazása iránt.

77. Kis Gyula és Schmidt Iván vármegyei al-számvörvőknek, valamint Dászkál Endre írónakn drágasági pótlék iránti kérelme.

78. Szabadsgidő engedélyezése iránti kérvények.

79. Gyulaváros képviselő-testületének kérelme, az óvoda czélfajra özv. Névry Albertné s társaitól megveit beltelkes ház vételének jóváhagyása iránt.

80. Gyulaváros gyámmentési tartalék alapja terhére kivett adók kiutalása.

81. B.-Csaba község képviselő-testületének határozata, behajthatatlanná vált községi közmunkatörése tárgyában.

82. Szarvas község határozata az ág. ev. egyházak átengedett utca terület tárgyában.

83. Szarvas község határozata a község által temető czélfajra átengedett területre vonatkozólag.

84. Szarvas község határozata Helebrandt Miklós volt községi díjnok segélyezése tárgyában.

85. Szarvas község és Komár Mihály szarvasi lakos között kötött szerződés.

86. Orosháza község és Tóth Antal között kötött szerződés.

87. Orosháza községnek Cserven János és társaival között szerződés.

88. Orosháza község képviselő-testületének határozata behajthatatlanná vált községi pótdadók törése tárgyában.

89. Békés község és Tóth Mihály s neje, valamint néh. Kuttyik Jánosné Tóth Zsuzsanna özököseivel között adás-vételi szerződés.

90. Körös-Tarcsa község kérelme, a "Községi kölcsön tartozások alapja" a "Második ovodai alap" az "Építkezési szabályozási alap" az "Ingatlan szerzési alap" létesítése s kezelése tárgyában alkotott szabályrendeletek jóváhagyása iránt.

91. Kondoros község kérvénye, ártési kut létesítése iránt kötött szerződés megerősítése tárgyában.

92. Szarvas község képviselő-testületének határozata az "Árpád" vendéglő építésénél felmerült tulkadások tárgyában.

93. Kondoros község képviselő-testületének határozata ehadból befolyó összegek hova fordítása tárgyában.

94. Tót-Komlós község kérvénye a szegények ellátásáról alkotott szabályrendelet megerősítése tárgyában.

95. Tót-Komlós község kérvénye, a községi kórházba való felvétele tárgyában alkotott szabályrendelet jóváhagyása iránt.

96. Tót-Komlós község kérvénye szervezési szabályrendeletének jóváhagyása iránt.

97. Tót-Komlós község határozata Bakos Béla jegyző laképítkezés megállapítása tárgyában.

98. Tót-Komlós község határozata a legeltetés rendtartásáról.

99. Tót-Komlós község határozata községi föld-ek bérbéradása tárgyában.

100. P.-Földvár község kérelme az építkezési engedély után, fizetendő díjak engedése tárgyában hozott 56/897. számú határozatának jóváhagyása iránt.

101. Sámson községnek szűlenősi állás rendszerezése tárgyában hozott határozata.

102. Sámson község kérvénye a vagdási díjakra vonatkozó szabályrendeletének jóváhagyása iránt.

103. Sámson község határozata az albírói állás fizetése felemelése tárgyában.

104. Sámson község határozata Mikecz Pál községi írónk javadalmának felemelése tárgyában.

105. Sámson község határozata a fogyasztási adókezelők jutalmazása tárgyában.

106. Sámson községnek határozata a fogyasztási adókezelők 1895. évi jutalmazása tárgyában.

107. Sámson község képviselő-testületének határozata, az 1896. évi pénztári maradvány felhasználása tárgyában.

108. Sámson község képviselő-testületének határozata a f. évi közpénztári tulkadások jóváhagyása tárgyában.

109. Gyoma község képviselő-testületének határozata a gymoi egyházak 77/89. használt 30 db. házály eladására vonatkozólag.

110. Szeghalom község kérvénye, szervezési szabályrendeletének jóváhagyása iránt.

111. Szeghalom község határozata a közös legelő teleknyelvének kiigazítása tárgyában.

112. Szeghalom község képviselő-testületének határozata behajthatatlanná vált borfogyasztási adótörése tárgyában.

113. K.-Ladány község kérvénye, a 3%-os óvoda alapmentés felosztása s a pótdó kivetés meg-szűntetése tárgyában hozott 77/897. számú határozatának jóváhagyása iránt.

114. Dobo község kérvénye ügykezelési szabályrendeletének megerősítése iránt.

115. Endrőd község kérvénye, ügykezelési szabályrendeletének megerősítése iránt.

116. Endrőd község kérvénye némely községi alkalmazott fizetésének módosítása tárgyában.

117. Endrőd község kérvénye a községi óvónő s dajkák fizetésének felemelése vonatkozólag.

118. Endrőd község gyámmentési tartalék alapját terhelő 1897-ik évi közadók kiutalványozása.

119. Gyoma és Füzös-Gyarmat községek gyámmentési tartalék alapját terhelő nyomtatványok iránti kiutalása.

120. Községi közmunka költségtérítések 1898. évről.

121. Kétegyháza község által Janosovics Emil részére megszavazott 100 forintra vonatkozó képviselő-testületi határozat.

122. Községi számadások 1896. évről.

123. Közpötköltség előirányzatok az 1897. évre

124. Községi költségelőirányzatok az 1898. évre.

125. Gyámmentési számadások az 1896-ik évről.

H í r e k.

Boldog új évet kívánunk. Régi szokás a halál-doklív megmódsit sirja mellett visszatekinteni a multra s megemlékezni a jövőről. Tanulságok között hantoljuk meg az eltemetett év koporsóját, böles tanácsok és jó kívánások közben üdvözöljük a vén időt új szülitőjét. A hagyomány, az alkalmosság-szerűség pár pillanatra megkapja lelkünkét. Érző-kenyebbek leszünk, fölvilánn emlíkenk az átközött év sok eseménye, az egyik elbúst, a másik hűtést kelt honföldünk önkényuralmi fészerében az erendémény, megcsináljuk a számadást, ám csak azért, hogy másnap már feleljük s álljunk a pillanatnak. Ez ma a közszellem. Nem igen értünk rá böleskedni, sem időnk, sem temperamontumunk hozzá. Látjuk, hogy a ki megáll, hátramarad a hajszában, amelyben erény a bünnel, jemes számdék a gaszággal, zsemé a koncepczió, elv az érdekek szemben olyan gyakran hiába küzd s megtörve a felütön bukik el. Adja az ég, hogy az új esztendő megnyeljen a városunk emelkedését, farszer-élnék, megcsináljuk a költségvetésünket és az egyetértéssel megvalósítsa s erésbítse. — Segítsen ebben bennünk az új esztendő!

Kinevezés. A gyulai róm. kath. hitközség plébánosát Gróf Perenczot, székfőtitkárát érte, amennyiben ő felsége a király által Boldogságok szék Máriaórl nevezett "Majk"-i címzetes prépostát nevezetett ki. A címezés: hiro a gyulai r. k. hívek között gyorsan terjedt és nagy örömet okozott; számosan siettek társadalmuk előkelőségei közül a kitüntetett lelkes üdvözlése. A kinevezéssel arany mellkereszt és püspöki jelvények viselése jár együtt. *Mjé* a gyüri egyházmegyébe bekeleztet komáromvármegyei Tata városához közeledő pusztá, olointe a Bold. Szűz Máriaórl címzett premontré prépostus volt, melynek alapítás-korá megelőzi az 1252. évet. Mikor szünt meg e prépostus, régi okiratokból meg nem állapítható; de a nyi bizonyos, hogy a mult század elején romjain a kamalduli szerzet remetesége állott, míg 1782-ben II. József oszász ezt is megszüntette. Ez városi prépostusgot adományozta a királyi gyűlésnek érdemes plébánosának. Szivünköl örövendünk a jól megemlédett kitüntetésnek.

A közigazgatási bizottság január havi rendes ülését folyó hó 10-én fogja tartani.

A közigazgatási bizottság tíz választott tagja közül élnek, névszerint Havár Dániel, gr. Almásy Dénes, dr. Hórnai István, Turányi Lajos és Kallós Imre két éves mandátumuk lejártával az év végéig kitélepek és helyettük 5 új tagot fog választani a rendkívüli közgyűlés. Mint értesülünk a kitépő tagok közül négyen, mint a bizottság régi munkás tagjai, újból meg fognak választatni és csupán az időközben elhalt Terenz Lajos helyére vételeit új tag kombinációba. Ez az új tag több oldalról vért értesültséket szent grf. Bolza Géza lesz, a vármegye ritka népszerűségű mágnaia, ki Szarvason, mely közgyűlésben élénk érdeklődéssel vesz részt, s hajlandó szerzetek. A befolyásos és tevékeny főúrnak jóllehet igen szerencsésnek tartjuk mi is és hisszük, hogy a szép megbízatásért általánosabban jelenlenni szokott tettevének mellett is, megvalósítsa a választók nagy többségének szavazatával fog keresszül menni.

A vármegyei rendkívüli közgyűlés iránt, melynek főbb tárgyaival lapunk más helyén bővebben foglalkozunk, a bizottsági tagok körében élénk érdeklődés mutatkozik annál is inkább, mert az általános érdeklő tárgyak mellett több, a özszegekre néző fontos ügy fog tárgyalás alá véteni. A közgyűlés meghívóját a lapunkban szintén közölt tárgysorozás s a hűsége költészet az a meggyőző és meggyőző tagoknak. A pénzügyi és jogügyi szakértőifoly tegnap délután tartott ülésükben befejezték az előkészítő munklatokat, az állandó választmány pedig január 4-én, kedden délelőt 9 órakor kezdődő ülésében fogja előterjesztendő határozati javaslatait megállapítani.

Kinevezések és áthelyezések. A m. kir. honvédelmi miniszter *Ha János* György honv. huszár hadnagyot, a gyulai társadalmi élet egyik kedves tagját a marosvásárhelyi 9. honvédszázad ezredhez áthelyezte; — *Papp Tivadar* százados pedig zsalónálparancsnoknak kinevezte. A tavalyi önkénteseket is meghozta az aranyfóslapot a József, a mennyiben 6 főségre a gyulai 2. honvéd gyalogezredhez tartozó önkéntesek közül a következőket nevezte ki: a gyalogságnál hadnagyokká: Goldschmid Arthur, Pál István, Lendvay József, Szemán Dénes, Batsch Vilmos. A lovas-ságnál a 6. honv. huszárezredhez: Hoffmann Bélat.

A törvényzéki palota s fogház átletését az igazságügyminiszter jóváhagyván, leiratához képest *Nevák* Kamill törvényzéki élők elkészítése a vállalt szerződés és felhívta *Robelyi* vállalkozót, hogy óvadéknak a vállaltat összeg 10%-áig való közzétételére és a szerződésnek aláírása végett az országos váráról belüli tekintés. *Robelyi* még vázlatot is a felhívásra, értesíven az élőköt, hogy a felhívásnak eleget téve, a határidőn — január 10-én — belül Gyulára fog jönni a szerződés aláírására.

Gyulaváros képviselő-testülete december hó 20-én d. e. 9 órakor *Dutky* Béla polgármester elő-nölkölte által rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgyat a *vásári helypénzeszedési jog gyakorlása tárgyában tett állomásvizelés* képezte. Bárha *Rosenhaler* Lipótnak saját maga és társa nevében tett azon kijelentése, hogy a helypénzes, valamint az országos váráról napjaink a piactér és várártúrán levő összes lovak és szarvasmarhák után a helypénzeszedési szabályzat 10. és 11. tétel alatti díjazást szedi fogja — som a helypénzeszedési szabályzat, sem pedig az árverési feltételekkel ellentétben

nincsen, tekintve, hogy eddig ez gyakorlatban nem volt a valószínű, hogy az — a várártók és piactér látogatására káros blyást fog előidézni — a képviselőtestület akként határozott, hogy a helypénzeszedési jogot nevezettek részére nem adja ki haszonbér, hanem azt házilag kezelési s nevezettek részére a betett 600 Ft óvadékt visszaadja. Minthogy pedig a helypénzeszedési szabályzat nem elég világos s az többféle magyarázatra ad alkalmat, a tanács felhívott, hogy a helypénzeszedési szabályzatot egye revizió alá, a módosítás tekintetében készítsen javaslatot, hogy az által egybehangzóan szakértőből álló küldöttség tárgyalatvára, a közgyűlés elé s j időben terjeszse be, hogy az újból szerkesztett helypénzeszedési szabályzat már 1899. évi január hó 1-én életbe lépethet legyen. Hatályon kívül helyezettven eként a képviselőtestület azon határozata, hogy a helypénzeszedési jog részbenbe adassék — ez által a vásári- és piactér helypénzeszedési jognak házi kezelési melletti gyakorlása állván elő, a tanács utasított, hogy: ezáltal a szükséges intézkedéseket azonnal megtegye.

A karácsonyi ünnepnek szép eseménye suhantak előtűntünk. Városunk, mint mindig, ugy most is eseményben ünnepeit. Karácsony estjén zajlatnok, kihaltak voltak az utcák, a boltokak korára bezárták. A kávéházakban és kaszinókban csak egy két vendég jöndött, kivéve, ahol az agglögény rendezett karácsonyi estét. Bűfőlkör megkon-dultak a barangok és az éjféli misztérió sietők vérték fel az utca oszandjt. Adrigra a piactérk désen szunnyadnak már, boldog mosolygja arrz kon. A karácsonyfák játéka — egyik-másik bizony már oszobin, törtöten — ott pihennek a gyerekszekben. Másnap minden templom zafólság megelt hívőkkel, a kiknek ajánk hálódó ima s ének zengett. Délután már népszerűek lettek a kávéházak, kaszinók és olvasókörök. A korá délutáni órákban a Kőrös jégén sokan állóztak Halifuxnak is és az erős hideg röszkét oszólt a nők arcára. Ilyen volt a képa a második napnak is. Szóval béke volt a városban és esznd. Az emberek pedig békében, eszndben, örömmel szívükben ünnepeket a szeretet legszebb ünnepeit.

Karácsony a közkörözésben. A vármegyei köz-körözésben szenedő szegény betegeknél is meg volt a maguk karácsonyi öröme. Gondoskodtak övről jótékony szettek és adakozó szivok. Karácsony szombatián megjelentek a körözésben *Károlyi* Tiborné és *Almády* Dénesné grófnők *dr. Berkes* Sándor igazgatóval valamint a körház tisztviselőivel bejárták a betegszobákat, mindenütt izetes kalasókat és egyéb harapni valót, valamint az igazgatóval által adományozott különféle gyümölcsöket osztottak szét a betegek között. A jövüvi adomány kívül még több örömet és nyugbó hálát okozott az a vizsgalatos szüvelés beszéd, melyely a kéregy grófnők a legbübb betegek megköszöhták és oszterköli kérdésekre a következőket szavazták meg: a körözés esztéretét. A nemes grófnők tette nem szorul ami elismerő szavainkra.

A vármegyei házi ipari bizottság december hó 3-án délután *Földy* Sándor úrnak előnölkölte által ülést tartott, melyre részt vettek *dr. Lukács* György főispán, *dr. Bodoly* Zoltán főjegyző, *Horváth* Károly, *Horváth* János, *dr. Zsilinszky* Endre, *Körös* László, *Rosenhaler* Ignác, *Satler* Gyula és *Mayer* N. mint a Tausseg-csoport képviselője. A bizottság első sorban a Csabán tervezett házi szövőipar lelepe kérdésével foglalkozott, azonban miután tárgyalás során arra a meggyőződésre jutott, hogy a gyenál és a házi szövőipar fellendítése nem alkalmas, tárgyalás alapját elfogadta a Tausseg-csoportnak *mechanikai szövőipar* felállítására vonatkozó ajánlatát és elhatározta, hogy a felteletet tárgyalás végett kidöve az érdekelte Csaba községnek, valamint közevüli az állam támogatásának kinye-résére irányuló tárgyalásokat. A terz sikerülte esetén egy örüsi gyárteleppel lenne gazdagabb vármegye, melynek létesítéséhez 200—250000 forint szükségeslét. A gyár a legfinomabb szövött cikkek készítésére alkalmas elő, állandó helyi piacra lenne kender és tenetmészérek, azok termelésétől fellendítésére és az el, hogy azak a szövőipar melyhelyben alkalmazott napjaink dolgozó munkásoknak évenként mintegy 40000 forint fizetne ki munkabérben, hathatósi fényesvölma a szocialis munkor orvoslásában. A bizottság ezután a *mesterseg-yes kenderáztatás*elő létesítésére vonatkozó, lapunk más helyén ismertetett miniszteri rendeletet vette tárgyalás alá, végül *dr. Zsilinszky* Endre irányára, miután az igen kiterjedt kószóráról iparnak nagy hátránya szolgált, hogy a sok alkalmas hely dacára elegendő fűzvesző iparfejlesztés nem terem, elhatározta a bizottság, hogy a földművelés-ügyi miniszter felkéri, hogy a néhány szeker darab nemese fűz dugványt díjtalanul beszáson a vármegyei községek rendelkezésére.

Jóváhagyott vármegyei szabályrendelet. A vármegyeiek a tisztviselők és közöl szandélyt megdíjartól és utazási költségeiről alkotott szabályrendeletet a belügyminiszter jóváhagyási záradékkal ellátván, megerősítette.

Dr. báró Drechsel Gyula, ügyvéd előt nyitván, rendkörtápitányi állásáról beadta lemondását. Utóbbi ténny sajnosan veszik tudomásul, egy felotes hatóság, valamint Gyula város községének, rend Drechsel Gyula rendkörtápitányi működésében a hivatalos szigor, pontosságok, kiváló szakismeret, a legszerencsésebben egyesítette igazsággal, tapintat, lelkiismereteséggel és az el, hogy azak a szövőipar használatára és állásbep: szivtségésel is. Rendkörtápitányi működésének és fennmaradtot levélte tulajdonosságának bizonyára legy szebb, kiterítke-szedő gyümölcs, hogy az *agrárszociális* mozis, amely pedig behatóza az egész vidéket, Gyula aranylag a legkisebb hullamokat vette; amiben — akik működését folytonosan éber figyelemmel kísértük, tanúságot tehetünk rá, — orozóhátrése van elő-kérőiménynek, hogy egyelőre mértékkel mért gazdálk és eszndéknél, mindegyik és munkánkat, hogy úgy utóbbiak is megváltak gyűzőfő elfolytalausságáról és igazságosságáról, amiről minden esetben alkalmuk volt meggyőződni. Bárki legyen utadja, annak nagyon nehéz helyzete isz és a köz-érdek szempontjából ószintén fog magának gratu-

KISS JÓZSEF LAPJA

A HÉT

politikai és irodalmi szemle.
Kilenczedik évfolyam.

Belső dolgozótársak: Ambrus Zoltán, Tóth Béla, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Papp Dániel, Makai Emil, Ignóty, Heltai Jenő.

Előfizetési ára: egész évre 10 frt. Fél évre 5 frt. Negyed évre 3 frt 50 kr.

A HÉT régi, megállapodott hiteles lap. A hét kidomborodó eseményeinek hí tükre. Politikai, társadalmi, művészeti és irodalmi kérdésekben a legszabadelvűbb eszmék és irányok szóvivője. — *Kronika, Innu-Omnis* rovata, *Irodalmi- és színházi hírek* már rég kiviták a közönség elismerését.

Mutatószámokat ingyen és bérmentve küld
„A HÉT” kiadóhivatala,
Budapest, Erzsébet-körút 6.

330 2-9

Megjelenik minden vasárnap.

Weisz Miksa áruháza

B.-Csabán főtér.

Vai szerencsén a n. é. közönséget tisztelttel értesíteni, miszerint a bekövetkező téli időny alkalmára

ruha kelme, vászon és fehérnemű ujdonságok, nagy választékban selyem és diszmu, ugyintén női és gyermek confectió a legutolsó párisi és berlini modellek szerint megérkeztek.

Áruházam a legfinomabb és legújabb divatu **ruhadíszek, csipkék, szalagokkal** van felszerelve, kérem szívesen eddig tanusított szives bizalmát részemre továbbra is fenntartani és nagybecsült rendelésnyével felkeresni.

Kiváló tisztelettel

Weisz Miksa.

42 47-48

Szerezd el a
családoknak iszszák
előszárelésérel
naponta a

Egyen! Egyen!

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé.

Mentes a baktériáknak egészére ártalmas alkotórészeitől. Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illatát és kedves ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé étvágyserkentő, könnyen emészthető, évek során át feltöltött és gyermekelőre néző egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkifejezőbb pótlója a baktériáknak, valamint ajánlása legméltóbb vegyületek is van. Tekintettel az egészségre és takarékoságra, a valódi Kathreiner-féle többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Írás az értéktelen utaztatoktól.

Gyulán, 1898. a kiadótulajdonos Dobay János nyomdája.

József főherceg 6. oszár. és kir. főnagyság udvari szállójája.
Fülöp szász Coburg-Gothai herceg 6. kir. főnagyság szállójája.
Sürgöny-cím: **Gottschlig Budapest.**
Telefon: 57-86.

GOTTSCHLIG

tea-, rum- és cognac- nagykereskedő

AGOSTON BUDAPEST

Központi iroda: IV., Váci-utca 4. szám.
RAKTÁRAK:
IV., Váci-utca 6. szám VI., Andrássy-út 23. szám
„Mandarinhoz” „Hong-Cong városához”
a Városház-tér mellett. a kir. opera színházban.
IV., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán, a „Japán növény”.
KIVITELI PINCÉZSÉK:
X., Kékháza, Fűzér-utca 9. szám.
Bizományi raktár: Gyulán

FERENCZ ALAJOS urnál 320 5-6

Közeletlen behozatala valódi kínai és orosz harasztokból, Japánból, Brazília és Cuba-ról, francia cognacok, kékörök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagolásban és palackokban, eredeti árak mellett. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

DIVAT SZALON

divat és szépirodalmi közlöny.

Szerkesztő:
Fanghó-Gyujtó Izabella és Szabóné Négáll Janka.
Az 1896-évi berlini nemzetközi kiállításán az arany éremmel kitüntetve.

DIVAT SZALON megjelölés minden hó 1 és 15-én. Díszes, elegáns kiállítás a világhírű művészek ábrái és divat-cimlapjai által díszes minden szalonban.

DIVAT SZALON legyen a modelljeitől, az új gyermek divattal együtt 44-48 oldalra terjed.

DIVAT SZALON azokról, hogy divatjelen a nálunk divat tükre folyton közele közeleket Párisból, Londonból, Berlinből is. 3 év által az idegen divatlapokat feltehetőleg teszi.

DIVAT SZALON mindenek elől egyszerűbb, kellemesebb és módos, mindezt nyújt a közönségnek arra, hogy a divat tükre, rókosan a mégis számosan ottbéli közzétételük és ennek megkönnyítésére minden 2-ik számhoz szabás-ív van mellékelve.

DIVAT SZALON minden előzetesen másték után legyen készített szabás-ív; az oly kellemesebb, melyet egy divallal sem nyújt.

DIVAT SZALON kézi munkái változatosak a rendelkezésükkel az új divatvilágban kezdve a legújabb, legdivatosebb új közönségük minden tanulmány a divatvilágban tanítja.

DIVAT SZALON Szépirodalmi része oly áru, érdekes és változatos, hogy minden más szépirodalmi lapot pótol. Munkájának közt ott van a közönség minden jelése és gondolat felírta arra, hogy a más legújabb tehetség, kedvelt írások a gyűjtemények mindig érdekesek. Keress a szépirodalmi a kiadás minden hírel közönségét. Lapunkat fiatal lányok is bátran olvassák.

DIVAT SZALON azokról a szerkesztésben a kiválóbb helyek azoképek: a művészek, tudósok és a jólételegesség művészetekből.

DIVAT SZALON állandó rovatot tartunk kérdések és feleletek közzétételére. B rovat minden előzetesen teljesen díjmentesen áll rendelkezésére.

DIVAT SZALON minden kérdésről ajándékokat is rendelkeztek. Ez évben is meghívni a sokaság részvételét a díjazás elöljáróinak.

DIVAT SZALON előfizetési ára: egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

DIVAT SZALON kiadóhivatala kívánatra bárkinek küld mutatószámokat ingyen és bérmentve.

DIVAT SZALON kiadóhivatala Budapest, Gizella-tér (Haas-palota). 338 2-3

Csakis akkor valódi, ha a bércsopósi palotán az itt lévő szalagjal jelölt és a bércsopósi nyomasztó papírral van ellátva.

Eddig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi, tisztított

MAJOLAJ

Maager Vilmostól

Bécsben.

Az első orvosi felmérésük által meggyőződtek és könnyű emésztelőképűt fogva gyűjtemények is kellemesen ajánlottak és rendszeres használata mellett az orvosok az orvosok az orvosok, különösen a mell és tüdő megbetegedései, a test állapota győzedelmű, a malak javítását, valamint általában a vér tisztítását elősegíti. Egy liter ára 1 forint és Szegedre a postai költséggel Budapest III/3. ker. Heunarkt 3. várostól az osztrák-magyar monarchia legújabb gyűjteményében.

GYULÁN: Reiser és Wolf, Fererty A., ifj. Kohlmann Ferencz fűszerkereskedésében.

Felújított és díjazott az osztrák-magyar monarchia részére: 327 7-13
Maager Vilmos, Bécs, III/3., Heunarkt 3.